

Christina wierp zich voor het lijk op de knieën en bad innig (Blz. 20)

Ziende dat de Romein in zwijm lag en zijn bloed uit talloze wonden stroomde, hield hij op.

Hij wreef over zijn met bloed bevuilde gelaat, wischte het af en lachte tevreden.

Daarop nam hij met de teederheid eener moeder den armen Stephanus op, wikkelde hem in zijn toga en verdween met hem in het kreupelhout.

HOOFDSTUK III

HET DRAMA OP DEN BERG

Denzelfden avond zetten twee goeletten den steven naar Rome.

De een was gansch in rouwfloers gehuld, zwarte baarlakens, doorweven met zilveren tranen, daalden van het dek tot den buitenwand, en sleepten in het water; op een klein verhoog, te midden van bloemen, lag Messalina, de vermoorde keizerin.

Voor haar zat de oude Claudius in stomme vertwijfeling. Hij weende niet meer, doch zijn oogen stonden brandend in de kassen en zijn mond trilde alsof hij bad.

Groote kalmte daalde allengs in hem neer en verdreef zijn twijfelmoedigheid; die vrouw had hem veel verdriet veroorzaakt en hem herhaaldelijk tot schande gediend.

Zoo de moord niet door de Goden was beschikt, wie had dan den arm van den moordenaar gericht?

Zonderlinge geruchten waren hem ter oore gekomen. Publius, de onderhoofdman zijner wacht, had hem bericht dat Pallas door Stephanus werd beschuldigd den dolk te hebben toegestooten.

Pallas, dacht de keizer, is daartoe niet in staat, hij was steeds de trouwste mijner onderdanen.

Publius kende hij verder als een valschaard, een slechten kerel. Misschien was het de nijd, die hem Pallas deed aanklagen.

Doch dit alles werd in de schaduw gesteld door de zonderlinge gebeurtenis, in den loop van den dag in zijn lusttuin voorgevallen.

Het was een gebeurtenis die als een donderslag in den blauwen hemel, de moedigsten had doen rillen van schrik.

Men had aan het kruis het bijna zieltogend lichaam van een Romeinschen soldaat gevonden, terwijl een tweede, getroffen door een dolksteek, levensloos op den grond lag uitgestrekt.

Niemand had iets gezien, niemand iets gehoord.

Doch, toen men door allerlei middelen den aan het kruis hangenden Romein het bewustzijn had doen terug bekomen, vertelde deze, tot groote verbazing van allen, dat een tooveenaar, een hellegeest of een demon den armen Stephanus van het kruis had genomen, zijn makker gedood en daarna hem zelf in de plaats van Stephanus had gehangen. Daarna was hij met den slaaf plotseling verdwenen.

Men had bij het hooren van dit fantastisch verhaal ongeloovig het hoofd willen schudden, hadden de soldaat en zijn gedooide makker niet tot bewijzen gediend van het gebeurde.

Ook Claudius vernam deze zonderlinge gebeurtenis en het vreeselijk vermoeden rees in hem op dat Pallas of een ander machtig man de hand in de misdaad had.

Hij zag er ook een beschikking in der alvoorziende wijsheid der Goden en dorst verder aan de misdaad niet meer denken.

Hij sloot zich op met zijn smart.

En voort slierde de boot met het lijk zijner gade door de blauwe golven der zee. De avond was heerlijk, millioenen sterren pinkten aan den trans, en zingende baren lichtten aan de kust met helder groenen glans.

Er fladderde iets in de majestatische stilte als het gezang, het geruisch, het vlerkengerucht van het geluk.

En toch was het nacht in het harte van den sneeuwkwitten keizer.

Met regelmatige plonsen ploften de roeispanten in den blauwen vloed, de boot vloog pijlsnel door het sop en het kabbelend water klaagde en snikte om het vaartuig dat de doode droeg.

Kronkelend walmden de wierook in blanke golvingen vóór de lijkbaar van Messalina omhoog, klom op ten hooge en vervulde de lucht met zijn zilveren reuk.

Claudius stond op, sloeg de armen overeen en leunde over den rand der boot.

Het water trilde en de millioenen sterren spiegelden zich in de sidderende kringetjes, doken op en af, dansten heen en weer en wekten een zeer zonderling gevoel in het harte van den keizer der Romeinen.

Een schreeuw doorscheurde de kalmte van den avond en wekte Claudius uit zijn overweging.

De schreeuw kwam van de volgende boot en werd weldra gevolgd door het gehuil en geweeklaag van honderden stemmen.

— Genade, Cesar! genade!

Het waren de slaven die, aan handen en voeten gebonden, de keizer om erbarming baden.

— Zwiĳt! klonk een ruwe stem, en laat den keizer met rust.

Men hoorde den doffen bons van staal op het lichaam der gevangenen, gevolgd door gejammer en smeekingen.

Claudius hief zich hoog op en balde zijn handen tot vuisten.

— Geen genade voor die honden, bromde hij.

En met een teeken wenkte hij een zijner dienaren en beval hem de tweede boot op behoorlijken afstand te laten volgen.

Er werden bevelen gewisseld en de boot der slaven hield langzaam stil onder het spannend gesleep der spanen.

De keizer zou nu het gejammer der veroordeelde slaven niet meer hooren.

In den avond van den volgenden dag kwam de lijkstoet te Rome aan.

Geheel de stad was reeds te been; de moord op de keizerin had de grootste ontroering verwekt.

De samenleving was in de stad der Cesars scherp afgeteekend en verdeeld in twee kasten: rijken en armen. Een middenstand bestond er niet.

De patriciërs en de rijken gruwden om de stoutmoedigheid van een slaaf, die de hand aan zijn meesters had durven slaat; zij eischten de onverbiddelijke toepassing van de

wreede straf voor al de medeslaven van het keizerlijk huis.

Doch er werden er ook gevonden die niet met den algemeenen rouw instemden, die zelfs zonderling glimlachten en elkander in het oor fluisterden dat er wel een andere hand dan die van Stephanus in het spel was.

Dit was vooral het gevoelen van twee senators Aulus Platius en Aurelius Pudens.

— De keizer zelf zal, volgens mij, niet vreemd zijn aan het plotselinge overlijden van zijn gemalin, zei de laatste. Messalina was een slechte vrouw en Rome is van een wan-schepsel te meer verlost.

Zijn makker zuchtte.

— Indien we geen andere in de plaats krijgen, antwoordde hij. Doch in deze zaak is niet het slachtoffer, maar zijn de slaven te beklagen.

— Wat meent gij?

— Deze moeten boeten voor die ellendige misdaad. Doch vervolgde hij, ik wil ditmaal in den Senaat mijn uiterste krachten inspannen om de verschrikkelijke, onrechtvaardige rechtspleging te vermijden en af te schaffen.

Aurelius zag Aulus aan en schokschouderde.

— Ge voedt u met hersenschimmen, zei hij, en het plan, dat gij reeds zoo dikwerf opvat, bleef steeds zonder uitwerking.

En dit zeggende keerde hij zijn makker den rug toe.

Doch Aulus hield hem bij zijn toga tegen en sprak:

— Vriend Aurelius, zie en overtuig u.

Aurelius gehoorzaamde. In de blauwe wateren van den Tiber vlotte langzaam de groote boot nader, en op die boot zag men honderden mannen de handen wringen en luide jammerklachten aanheffen.

De menigte, die aan wal het noodlottig vaartuig zag naderen, beantwoordde het wee-klagen der veroordeelde slaven met kreten van wraak.

— Ter dood! Ter dood!

— Aan het kruis!

— In de arena!

Deze woorden versmolten huilend met me-

nige andere en deden er velen ijzen van schrik en ontzetting.

En onder deze laatste bevonden zich voornamelijk de slaven van Rome die de gelegenheid hadden om den droeven stoet te zien aankomen.

Zij sidderden van angst en van woede bij de gedachte dat hun aller leven afhing van de daad van een hunner; zij sidderden omdat ook bij hun meester dezelfde misdaad kon worden begaan en zij dan allen als medeplichtigen zouden worden geslachtofferd.

Menigeen onderdrukte de tranen die met kracht in hun oogen welden, zij verwijderden zich met een onuitsprekelijk gevoel van ellende en verlatenheid in het harte; en er waren er ook die nijdig de vuisten balden, zoodat de nagels in het vleesch drongen, terwijl het gebrom van een verwensching van hun lippen viel.

Helaas! helaas! Wat was een slaaf onder het Romeinsch tijdvak. Erger dan een hond die door zijn meester liefelijk werd gekoosd, terwijl de ongelukkige voor de minste onbehendigheid op roedeslagen werd onthaald.

De boot, die de rampzaligen te Rome bracht, landde intusschen aan; de veroordeelden zwegen bang op het moordgehuil van het Romeinsche volk, hun schrik had plaats gemaakt voor diepe smart en onderworpenheid.

Zij werden twee aan twee geketend, en onder speerslagen en stampen naar het *Tullanium*, de stadsgevangenis, gedreven.

Een meisje was de ongelukkigen gevolgd en snikte luid om hun toestand. De menigte was voor de troosteloze maagd eerbiedig ter zijde geweken en had medelijden met haar groote smart.

Men zou gezegd hebben dat het meisje een bloedverwant onder de slaven telde, want ze liep van den eenen naar den anderen kant, keek allen in het gelaat en toen zij niet vond, wat zij zocht, scheen ze plotseling een besluit te hebben genomen en liep ijlings weg.

We zullen haar een oogenblik volgen.

De maagd in haar witte kleedij, een engel gelijk, liep den Capitolijnschen berg op, in de richting van het keizerlijk Paleis.

Daar gekomen nam zij geen acht op de schildwachten, drong door de soldaten heen, die eerbiedig ter zijde weken en liep het paleis binnen.

In het *atrium* of de voorhal liet zij zich op een marmeren bank neervallen en verborg het gelaat in beide handen.

— Afgrijselijk! Afgrijselijk! snikte zij.

En zich oprichtend sprak ze vastberaden:

— Ik wil den keizer spreken.

Zij wenkte een slaaf en beval hem haar bij Claudius aan te dienen.

Zij wischte de tranen weg, die haar donkere oogen bevochtigden en ze stond daar in haar blank gewaad, slank en zwierig.

Een stond later meldde de slaaf dat de keizer op haar wachtte.

Hij ging haar voor, rukte een gordijn weg en het meisje bevond zich in het keizerlijk vertrek.

Zij wierp zich in de armen van den sneeuwwitten Claudius en de grijsaard omhelsde haar vurig, terwijl het uit zijn borst krampte:

— Christina, mijn dierbaar kind, wat ben ik diep ongelukkig.

— Lieve vader, antwoordde het meisje, de ramp is wreed en met u treurt geheel Rome.

Zij streeelde zijn witte haren en drukte een kus op zijn voorhoofd.

— Kom, zei de keizer.

En hij leidde het meisje naar een ander vertrek.

Christina volgde hem naar de kamer, waar de doode lag uitgestrekt.

Men had het lijk opnieuw gewasschen en het met welriekenden balsem overgoten; het gelaat van Messalina had men, naar de gewoonte van dien tijd, met een masker overgoten.

Vóór de kamer alsook vóór het paleis was een met rouwkleuren omhulde cypres geplant.

Gansch het paleis was met rouwfloers overhangen.

Messalina rustte op een soort van katafalk en aan de vier hoeken brandde wierook.

Christina wierp zich voor het lijk op de knieën en bad lang en innig.

Haar houding onder het gebed was niet die der Romeinen wanneer zij hun Goden aanriepen; er lag iets deemoedigs, onderworpenheid en vertrouwen in.

De keizer beschouwde haar en twee tranen biggelden langs zijn wangen. Hij naderde de maagd en lei de hand op haar schouder.

Christina stond op en volgde ten tweeden male den keizer.

Deze leidde haar in een aanpalend vertrek, geheel met kussens en fluweel behangen, en dat de bijzondere kamer van den keizer was.

Toen ze gezeten waren, sprak Claudius:

— Mijn kind, ge weet reeds in welke omstandigheden Messalina van het leven werd beroofd. De dood is plotseling gekomen en plaatst me thans gansch alleen op de wereld. Ik heb niemand meer dan u, mijn dierbare Christina. Al mijn verknochtheid zal ik op u overbrengen, en, alhoewel ge niet uit mijn bloed zijt gesproten en me door Suplicius, den Griekschen veldheer, over de zee herwaarts werd medegebracht, toch heb ik u leeren hoogschatten en waardeeren om uw edele gaven en minzaam karakter. Ge zijt het voederkind van Cesar en gij hebt u dit ten volle waardig getoond.

— Vader, lieve vader! snikte het meisje.

— Ja, ik begrijp u, Christina, de smart heeft ook uw ziel geschokt. Doch vergeet niet dat het de onverbiddelijke wil der Goden is...

Christina wierp zich aan zijn voeten en nam zijn handen in de hare.

— Lieve vader, smeekte zij, ik heb u een verzoek te doen.

— Spreek, mijn kind, alles is u reeds vooraf toegestaan.

— Ik dank u, vader, doch wat ik u vragen zal is zoo groot, dat ik er gansch uw toegevendheid voor inroep.

— Het zij u vergund, mijn kind!

— Vader, hernam het meisje, ge zijt diep ongelukkig, ik gevoel op dit oogenblik al het ontzettende van uw smart, ik ben ook verschrikkelijk te moede, ik kan niemand zien lijden. Maar, vervolgde zij na een oogenblik aarzelen, er zijn te Rome lieden die evenals gij in wanhoop zijn gedompeld, lieden die,

evenals gij, onschuldig lijden en erger nog, die er het leven bij zullen inschieten.

— Ik spreek, lieve vader, van de ongelukkige slaven, die ter dood zullen worden vercordeeld.

— Dat is wet, mijn kind, ze hebben het verdiend.

— Neen, vader, en zij schudde weemoedig het hoofd, zij hebben het niet verdiend, zij hebben geen schuld aan den moord, hun bloed mag en zal niet vergoten worden, het zou den Hemel om wraak schreeuwen. Ach, vader, voegde zij er bij, ik smeeke het in naam van alles wat u heilig is, schenk die ongelukkigen de vrijheid.

Claudius was opgesprongen, zijn kalm geelaat kreeg een harde uitdrukking, hij stiet het meisje van zich en hervatte:

— Foei, Christina, gij weet dat geheel Rome de straf eischt, dat de Senaat er over moet beslissen en dat ik niets meer vermag. Ge moest u schamen om steeds voor die honden op de bres te springen.

Doch het meisje liet zich niet afschrikken.

— Ik weet ook, vader, antwoordde zij, dat gij u niet kunt verlustigen in het zien van bloed; dat die honden, zooals gij ze noemt, ook menschen zijn, met een ziel als de onze; dat Rome, steeds zoo edelmoedig, niet zal dulden dat er onschuldig bloed wordt vergoten. Ach, ik smeeke het u, erbarming, erbarming!

Claudius blikte nog kouder op haar neer en wild sprak hij:

— Neen, Christina, hetgeen gij vraagt is onzer onwaardig. Ga heen en zorg dat gij me niet meer onder de oogen verschijnt.

Het meisje richtte zich fier op en sprak vastberaden:

— De keizer wil geen genade schenken, de vader is onmeedoogend voor de smeekingen van zijn kind, welnu ik zal mij op het Romeinsche volk beroepen.

En langzaam verwijderde zij zich, terwijl Claudius haar droefgeestig nablikte.

Intusschen had men aanstalten gemaakt tot verbranden van de vermoorde keizerin.

Door de straten van Rome had men herau-

ten gezonden, die bij het gebazuin van trompetten den dood der keizerin afkondigden en het uur van den plechtigen lijkdienst mededeelden.

Vóór het paleis stonden de zoogenaamde lijkbidders en de weensters, die schreiend het lijk moesten begeleiden. Een groote macht van troepen was te been gebracht om de lijkplechtigheid op te luisteren.

Het lijk werd in een cederen kist gelegd en door acht mannen op de schouders getild.

Op den Appenijnschen weg stond de brandstapel gereed, daarheen richtte zich langzaam de lijkstoet.

Achter de kist werden de wassen beelden der voorouders van Messalina gedragen. Geheel Rome was toegestroomd en betoonde hierdoor zijn instemming met de smart van den keizer.

Langs den optocht stond het volk met fakels in de hand en riep luidkeels de deugden uit der vermoorde, alhoewel zij er geen bezeten en de ondeugd verpersoonlijkt had.

De weensters huilden, rukten zich in wanhoop de haren uit het hoofd en retten hun gelaat met hun scherpe nagels stuk. De lucht werd vervuld door geklaag en gezucht en de rouw was algemeen.

Bij den brandstapel gekomen hield de droeve stoet stil. De kist werd op den grond geplaatst en de Senaat schaarde zich om het lijk.

De brandstapel bestond uit cederen houtstukken.

De voorzitter van den Senaat nam het woord en schetste het leven der keizerin, in opgeblazen termen, die door het gesnik der menigte werden beantwoord.

Daarna werd het lijk uit de kist genomen en op den brandstapel geplaatst.

De lijkbidders staken het vuur aan de vier hoeken en langzaam kronkelden de vlammen omhoog. Het hout knarste, de rook walmde over de menigte, de vlammen lekten Messalina.

De menigte zag vol schrik naar het tooneel, en een uur later was het lijk door de vlammen verslonden.

De hoofdman van den Senaat doopte een

palmtak in een kruik versch water en besproeide tot driemaal toe de menigte, terwijl hij de sacramenteele woorden sprak: *Hicet*. Gij kunt gaan!

Daarna keerde hij zich naar de vaas waarin men de asch der keizerin had geschud en riep uit al zijn kracht: Vaarwel! Vaarwel! Vaarwel!

Toen wendde hij zich tot den ouden Claudius, die de plechtigheid stom had aanschouwd, en verzekerde hem nogmaals, in naam van het Romeinsche volk, hoe hard de slag voor allen was.

De asch werd in den keizerlijken grafkelder bijgezet en de plechtigheid was afgelopen.

Iedereen ging zijns weegs.

De Senaat zou dienzelfden avond nog vergaderen om uitspraak te doen over het lot der gevangene slaven.

Juist toen Aulus en Aurelius, de twee senators, zich wilden verwijderen, werd de eerste door een hand tegengehouden.

Hij keerde zich om en zag de slanke gestalte van Christina vóór zich.

Hij boog eerbiedig en bleef in die houding voor het pleegkind van den keizer staan.

— Aulus, sprak Christina zacht, Messalina is overgegaan naar een andere wereld en God moge haar genadig zijn. Thans is het oogenblik gekomen om handelend op te treden; meer dan vijf honderd slaven zuchten in het *Tullianum*, en verbeiden er den dood. De Senaat moet heden nog over hun lot beslissen; afschuwelijk zou hun houding wezen der Senators zoo ze den dood der ongelukkigen moesten stemmen. Aulus, gij zijt een der invloedrijkste redenaars van het Forum, gebruik uw talent en invloed tot vrijspraak der slaven, en de Hemel zal u zegenen.

— Verhevene gebiedster, antwoordde Aulus, de wet is formeel, de Goddelijke keizer zelf heeft ze thans weer nieuwe kracht bijgezet.

— Heb medelijden met die lieden, hernam Christina, denk er aan dat ook zij menschen zijn, 't is waar, ze werden in slavernij geboren, maar juist daarom zij ze meer te beklagen.

— Ik vermag niets om de ellendige bloedwet te bestrijden, zei Aulus weemoedig. Meer dan eens heb ik door mijn woorden de ontevredenheid uitgelokt, wat zal het heden zijn zoo ik partij trek voor de medemakkers van den moordenaar.

— Stephanus is niet plichtig, fluisterde Christina, ik ken hem en kan er u de verzekering van geven.

De oogen van den senator rustten ondervragend op het jonge meisje; deze stond daar kalm en vol verwachting.

— Wat moet ik doen? mompelde Aulus...

— Uw plicht, zei Christina, hem onderbrekend, en hiërop verwijderde zij zich.

Aulus zag haar achterna en schudde de sneeuw witte lokken. Hij was een schoone ouderling. Mannenkracht stond op zijn gelaat te lezen, maar ook ongemeene zoetaardigheid, hij behoorde niet tot degenen, die zich hals over kop in de dolle vermaken wierpen. Hij was van een hoogst onbesproken gedrag en had zich daardoor reeds menigen vijand gemaakt. Vroeger was hij een machtig legerhoofd, die den Germanen gevoelige nederlagen had doen ondergaan.

Aurelius, die gansch het gesprek had gehoord, fluisterde hem in het oor:

— Aulus, het is tijd, we zullen naar den Senaat gaan en er onzen plicht volbrengen.

En zij vertrokken.

Al de Senators waren reeds op hun post. Messalina was, zooals de beschuldiging luidde, door een slaaf vermoord en al zijn makers zouden hiervoor boeten. Doch er waren er meer dan vijf honderd.

Indien men hen ter dood bracht, kon zulks de woede van het volk uitlokken, niet omdat de Romeinen schrik gevoelden voor het bloedvergieten, integendeel, doch er waren onder de slaven een groot getal vrijgelatenen en het schouwspel, dat ook zij voor de misdaad van een enkele moesten boeten, kon den toorn van het Romeinsche volk doen losbarsten.

Een nieuwe geest was onder het volk gedrongen, een geheimzinnige wind over Rome gevaan. Eenige visschers, vertrokken van de oevers van Cesaréa, hadden in de fronsen van

hun mantels een overweldigende filosofie meegebracht, die de hervorming der wereld zou bewerken.

De niets bezittende slaven, de onterfden dezer aarde werden hun eerste aanhangers; de geheimzinnige visschers plantten in hun harte niet den opstand en haat tegen hun meesters en tirannen, maar het geduld, de vergiffenis, heldhaftige deugdzaamheid.

Die mannen, beladen met hun Goddelijke zending, waren ook doorgedrongen in het keizerlijke paleis; zij hadden er hun leering verspreid, bekeerden gemaakt en er werden enkelen der machtigen menschelijker gestemd.

Aulus nam met zijn vriend Aurelius plaats op de fluweelen kussens van den Senaat.

Allen waren thans gezeten en een diepe stilte heerschte in de zaal. De voorzittende konsul zette de gewichtige gebeurtenis uiteen en voegde erbij dat de Senaat over het lot der vijfhonderd slaven moest beslissen.

Aulus Platius mocht om zijn ouderdom en rang zich als een der eersten over de strafpleging uiten. Op het oogenblik, dat hij opstond, suizelde de zoete stem der maagd hem nog in de ooren: Gij zult uw plicht doen.

Hij stemde tegen de strafpleging, sprak moedig voor de afschaffing der gruwelijke wet en zei dat de moordenaar alleen verantwoordelijk kon worden gesteld. Zijn woord klonk dreunend door de zaal, zijn vrijmoedige houding, zijn manmoedige woorden wekten in deze omstandigheid de algemeene verbaazing.

Toen hij uitgesproken had en zich neerzette, klonken eenige toejuichingen.

Aurelius Pudens stemde in denzelfden zin als zijn vriend; met meer kracht nog dan deze verzette hij zich tegen den moord op vijfhonderd onschuldige wezens. Hij sprak lang en luid ondanks het gemompel van verscheidene senators.

Een vriend des keizers stond na hem op en drukte zich volgender wijze uit:

— Senators, zullen we een uitvluchtsel vinden wanneer onze voorouders, doordrongen van diepe wijsheid zich hebben uitgesproken? Geen der vijfhonderd slaven heeft dus den

moordenaar verdacht voor hij zijn ellendige daad verrichte, niemand zag, hoorde of ver raadde hem? Men noemde ze onschuldig, ik zeg u, en het feit bewijst het, dat zij medeplichtig zijn. Vroeger kon een meester op een slaaf rekenen, maar nu de slaven uit duizend verschillende naties geboren worden, een verschillenden godsdienst of geen godsdienst aan kleven, is de schrikaanjaging het eenigste middel om dit uitschot van de maatschappij te beteugelen. Er is steeds iets onrechtvaardigs in een groot voorbeeld, doch de persoonlijke ongelukken komen ten goede van het algemeen.

Deze zienswijze werd door de groote meerderheid gedeeld. De strafpleging der vijfhonderd slaven werd beslist, zij zouden op het kruis sterven.

Dit besluit werd den ongelukkigen 's anderdaags in de gevangenis aangekondigd, en plotseling brak er een gekerm los om de versteendste harten te scheuren.

De gewelven van het *Tullanium* weerklonken van machteloze kreten, van verwenschingen, die de wraak des Hemels over hun onverbiddelijke meesters riepen.

Er bevonden zich in het gevang slaven van onderscheiden ouderdom en kunne. De eenen toonden hun sneeuw witte haren, het met rimpels doorploegde gelaat, de onloochebare trekken van een gansch leven van opoffering, slaven en wroeten.

Anderen, jongelingen, smeekter dat men hen nog een weinig van het zonnelicht zou laten genieten; vrouwen baden om erbarming en staken hun magere handen in een opperste bede naar de soldaten uit.

Maar alles tevergeefs.

Tranen en smeekingen, klachten en smart kreten konden het besluit niet veranderen, de marmerkoude der soldaten niet vermurven. Zij beschouwden de slaven als een voorwerp, waarover de meesters in volle vrijheid mochten beschikken, en die zij zoowel tot aas van hun visschen in den vijver als tot buit voor de wilde dieren in de arena konden laten dienen.

Opeens verscheen er een witte gestalte on

der de veroordeelden en een zachte stem sprak de ongelukkigen toe:

— Laat ons bidden.

Eenige zonken op de knieën, doch het grootste getal brak in verwenschingen uit.

— Waartoe bidden! riepen velen, wanneer de Goden zich niet om ons lot bekreunen.

— Bidt den goeden Jesus, klonk een kloeke mannenstem.

Allen wendden zich naar den kant van waar de stem was opgestegen. Een schoone, zwarte man, van hooge gestalte, stond in het midden; in zijn oogen lag diepe gelatenheid te lezen. Hij had de samengevouwen handen omhoog geheven en bad op luiden toon:

— Goede heer Jesus, die voor de zaligma king der arme menschen aan het schandhout zijt gestorven, geef ons de noodige krachten om ons lijden verduhdig te verdragen.

— Amen! antwoordden er velen.

Doch de soldaten hadden de ongelukkige slaven reeds vastgegrepen; zij werden met sterke touwen gebonden, behalve de vrouwen.

In twee lange rijen dreef men ze buiten om ze te begeleiden naar genen kant van den Tiber, nabij het *circus*, waar de beulen de kruisen oprichtten.

De witte gedaante van het meisje liep door de rijen; zij scheen iedereen moed in te spreken en bad de soldaten dat zij hun mishandelingen zouden staken.

Daarna scheen ze in druk gesprek gewikkeld met den zwartgebaarden jongen man, die zijn makkers tot geduld aanmaande.

Ongeveer drie uur vóór zonsondergang begaf men zich op weg. De stoet moest een groot gedeelte der stad doorkruisen om de strafplaats te bereiken, doch een onverwacht voorval hield den gang der veroordeelden weldra tegen.

Het meisje had zich van de veroordeelden verwijderd en sprak tot de toegestroomde menigte:

— Burgers van Rome, zult gij gedoogen dat men vijfhonderd onschuldige lieden ter dood brengt? Waar is uw aloude edelmoedigheid? Waar uw fier en onbuigzaam karakter? Zult

ge deze daad als een vloek over u laten zweven en u tot eeuwige schande laten aanrekenen?

Het volk was sedert de uitspraak van het vonnis reeds twijfelmoedig geworden, en ontward; nu een maagd beroep deed op zijn edelmoedigheid werden er dreigende kreten geuit.

De menschenzee deinsde op en af, drong vooruit met vreeselijk geweld en dwong de soldaten een oogenblik hun tocht te stuiten.

De menigte was grootendeels samengesteld uit vrijgelaten slaven en arme burgers, zij schreeuwde van haat en verontwaardiging toen ze de arme veroordeelden zag, twee aan twee gebonden, en waaronder velen blijken gaven van de uiterste wanhoop.

— Laat af! riep men. Laat de ongelukkigen los.

En als een ontzaglijke drom daagden langs alle kanten nieuwe mannen op en drongen de menschenzee met onstuimige kracht vooruit.

— Jaagt dat janhangel de speren door de borst! klonk een ruw bevel.

Het was Pallas, die in persoon den stoet leidde.

Doch vooraleer de soldaten het bevel van hun overste konden uitvoeren, ging er een kreet op die klonk boven het rumoer en geschreeuw; de zee werd bewogen en gaapte; en, door die gaping trad de zwaargebouwde, de spookachtige gestalte op van den ouden bedelaar Barbillus.

Hij plaatste zich vlak voor Pallas en keek hem met zijn vurige oogen in 't gelaat.

— Oog om oog, tand om tand! grinnikte Barbillus. Gij Pallas, zijt de schuld van al die ellende en smart. Gij hebt de keizerin doorstoken. Gij moet ter dood!

En zich tot het volk wendend, riep hij met zijn forsche, zwaar dreunende stem:

— Burgers van Rome, al te lang heeft de bloedgeur u bedwelmde. Gij ziet thans wat men met de kinderen der Heilige stad verricht. Uw lot kan morgen hetzelfde wezen. Toont dat ge van heden af wilt afbreken met die wreedheid. De handen uit de mouwen en verlost de slaven.

Het volk juichte, drong vooruit en werd met

de soldaten handgemeen. Barbillus gaf het voorbeeld, hij liep naar den man met zwarten baard, sneed diens touwen met zijn dolk door en wilde met hem in de menigte verdwijnen.

Maar Pallas trok zijn zwaard en snelde naar den ouden bedelaar. Het bloed spatte Barbillus uit een diepe wonde aan den schouder, hij zakte ineen en zou waarschijnlijk door de menigte onder de voeten zijn getrapt geworden zoo niet een man uit het volk den gekwetste had opgetild en met hem verdwenen was.

Het zien van bloed hitste de menigte nog meer op. Zij wierp met steenen naar de soldaten en Pallas mocht al verklaren dat hij en zijn mannen slechts het onherroepelijk besluit van den Senaat uitvoerden, niets hielp.

Een flauwe lichtstraal drong in het hart der veroordeelden. Er kwam hulp en God wist misschien redding.

Vooran werden de woedende volksmannen reeds handgemeen met de soldaten, er werden zwaardslagen uitgedeeld, speren ont-rukt en gebroken, het bloed spatte omhoog, angstkreten weerklonken tusschen het gevloek der soldaten.

Het was een algemeene verrassing, waarom Pallas nochtans zijn kalmte en tegenwoordigheid van geest niet verloor. Hij liet de soldaten achteruit wijken en in allerijl de Marmer-tijnsche gevangenis binnenrukken.

Het was hoogtijd, want op hetzelfde oogenblik wierp de menigte zich op de deuren en trachtte ze in te loopen.

Pallas toog naar het keizerlijk paleis om den keizer van het gebeurde rekening te geven, doch hij drong het paleis niet alleen binnen, hij werd op de hielen gevolgd door de slanke Christina, wier witte gewaad met bloed was besmeurd.

Een vreemde persoon bevond zich op dit oogenblik bij Claudius, een vrouw voor wie de schildwachten hadden gesidderd.

Pallas klopte bevend op de deur van het keizerlijk vertrek.

Claudius verbleekte bij het vernemen van den opstand, de vrouw die bij hem was schrikte op.

Toen Pallas zijn verhaal had geëindigd, keerde Claudius zich naar de gesluierde vrouw en vroeg:

— Wat zegt gij daarvan, Agrippina?

Agrippina schoof haar sluier weg, keek den keizer aan en zei:

— Zult gij gedoogen, Cesar, dat uw macht miskend word?

— Neen, bij alle Goden, neen, kreet Claudius. Indien het volk weerstand blijft bieden, zal ik mijn plicht doen.

— Het volk, hernam Pallas, bevindt zich voor de gevangenis en dreigt deze te overrompelen, een oogenblik nog en de gevangenen zullen worden verlost.

Agrippina stampvoette.

— Cesar, sprak ze, sta mij toe dat ik de noodige bevelen geef tot het onderdrukken van de oproerlingen. Geef Pallas soldaten mee, wanneer men eenige lijken op den grond zal hebben uitgestrekt, zal zulks de heilzaamste gevolgen teweeg brengen. Het is het eenige middel.

— Het zij zoo, bevestigde Claudius.

Doch op dit oogenblik klonk een stem den keizer in de ooren:

— Sedert wanneer laat de keizer zich door een vreemde vrouw overheerschen? Wie heeft hier te Rome de opperste macht; de keizer of die indringster?

Agrippina bonsde op, doch Claudius bedwong haar met een gebaar.

— Ga, beval Agrippina aan Pallas.

Pallas boog en vertrok.

Christina trad vooruit en tranen leekten van haar wangen.

— Zie, sprak ze, mijn kleed is rood van 't bloed, de soldaten hebben onschuldigen vermoord, dat bloed zal u, vader, geen geluk aanbrengen. De vrouw, die gij uw paleis binnenliet, zal groote onheilen veroorzaken. Bedenk zulks, vader, eer het te laat is.

Agrippina ziedde van toorn; van dit oogenblik zwoer zij een blinden haat tegen de reine maagd en zou haar gedurende gansch haar leven lafhartig vervolgen.

— Mijn kind, antwoordde Claudius, gesteldet u nutteloos bloot onder het gepeupel.

Ga heen, de keizer weet wat hij doen moet.

Alles was dus verloren, de ongelukkigen zouden worden ter dood gebracht; met doodsangst in het hart verliet de maagd het vertrek, richtte zich naar haar kamer, lei haar bebloeden mantel af en tooide zich in een ander wit gewaad dat haar omhulde als een bruidskleed.

Pallas nam met zich verscheidene groepen soldaten en spoedde zich naar de Marmerijnsche gevangenis.

Het volk zag vol schrik de vreeselijke troepenmacht opdagen en zijn woede kalmde plotseling. De blanke wapens schitterden in de laatste stralen der ondergaande zon als vurige slangen, en ze toonden den oproerlingen dat Cesar met het oproer niet spotte.

De in de gevangenis opeengestapelde slaven hoorden niet meer het gemompel en geschreeuw van de dreigende menigte, zij leidden hier uit af dat alle hoop verdwenen was; opnieuw hieven zij hun wanhopig klagen aan.

De rampzaligen hadden goed geraden.

De poorten der gevangenis werden geopend en Pallas verscheen met zijn versche troepen.

De nacht viel in, toortsen werden aangestoken en verlichtten met hun rossen gloed het sombere tooneel.

De veroordeelden kregen bevel opnieuw naar de strafplaats op te rukken.

Ach, dat was een wreede ontgoocheling. De gevangenen hadden al hun hoop gesteld in de plotselinge opwelling der volkswroede, zij wisten dat de Romeinen in hun verontwaardiging ruw te werk gingen, dat zij hun doel nooit uit het oog verloren.

En nu was die hoop verzwonden, ver-smacht onder de logge werkelijkheid, het lichtje van 't vertrouwen was uitgedoofd en er bleef hun niets anders meer over dan te schreien om hun lot.

Te schreien om de wreede straf, die wel-dra zou worden toegepast, om de afschuwelijke marteling, die hun te wachten stond.

De vrouwen kermden en wrongen de handen; de grijsaards snikten terwijl ziltan tranen over hun uitgemergelde wangen liepen; de

jongelingen balden de vuisten in niet te overwinnen razernij.

Alleen enkele mannen, onder welke de bleeke man met zwarten baard, bleven kalm en bewogen hun lippen tot een gebed, terwijl zij de oogen naar den Hemel verhieven.

Het volk morde nog toen zij de veroordeelden zagen, doch zoo stil als de donder van een ver afdrijvend onweer.

Ditmaal gingen de soldaten ruwer te werk. Zij sloegen op de menigte en baanden met woestheid een weg door de volkszee.

Toen de rampzaligen allen uit de gevangenis waren, beval Pallas een plotseling stilstaan. Hij liet zich door twee soldaten in de hoogte hijschen en overheerschte aldus de menigte.

Alles werd stil. Volk en slaven wachtten in angstig ongeduld.

— Romeinen, riep hij, Cesar heeft me belast u over uw stoutmoedigheid streng te laken, en me tevens bevolen u te verwittigen dat ge, bij de eerste hervatting van uw ongehoord gedrag, ongenadig zult worden neergeveld. De keizer zelf kan, volgens de wetten van het land, de straf die deze rampzaligen treft, niet opheffen. De Senaat heeft bevolen, wij allen moeten gehoorzamen. Gaat dan rustig heen en laat de wet haar loop volgen.

Eenige mannen ontvingen deze vermaning op gemor, doch het grootste gedeelte, ging door de krachtdadige bedreiging getroffen, zijn weg en liet den doortocht vrij.

Opnieuw zette de droeve stoet zich in beweging; ditmaal ontmoette men geen hinderpalen meer en kon men ongestoord den weg voortzetten.

Men overschreed den Tiber langs de Subliusbrug en klom den berg op waar de dood wachtte.

Het was een akelig tooneel dat die jammerende stoet, beschenen door het rosse licht der fakkels, te zien gaf.

Boven op den berg doemden in de halve duisternis vijfhonderd kruisen op.

Ze waren niet rechtop geplaatst, maar schuins, in den vorm van een groote X.

De beulen stonden ongeduldig te wachten,

lang reeds moesten de gevangenen aan het schandhout hangen en de dood zijn ingegaan.

Eindelijk beklom de lange rij veroordeelden den berg, kronkelde omhoog als de slingers van een slang, en huilde vervaarlijk.

Velen scheen het toe dat zij den dood reeds zagen zweven in de gedaante der klapperende vleermuizen, en wrongen de handen in niet te bedwingen wanhoop.

— Staat! klonk de stem van Pallas.

Hij liet de soldaten achter de veroordeelden plaats nemen.

Op een gegeven oogenblik klonk het laatste bevel, de soldaten namen elk hun man mee en leidden hem naar het voor hem bestemde kruis.

De beulen maakten zich van de rampzaligen meester en begonnen hun afschuwelijk werk.

Zonderlinge groepen dwaalden langs de kruisen; sedert eenige stonden zag men ze van alle kanten opdagen en stilzwijgend het werk der beulen beschouwen.

De ongelukkigen trokken een voor een langs Pallas en deze monsterde hen bij het rosse licht der toortsen.

De beurt kwam ook aan den bleeken man, met zwarten baard.

Pallas stiet een verwensching uit; dat was de kerkel die een geheimzinnige macht scheen te bezitten.

Zijn handen waren niet gebonden, Barbilius had de touwen doorgesneden en, in al de beweging en het rumoer, docht er niemand den slaaf opnieuw te binden.

Pallas greep hem bij den schouder en keek hem in het wit der zwart omrande oogen.

— Uw naam? vroeg hij.

— Secundus Virgilius.

— Dat is geen slavennaam.

De gevangene zweeg.

— Gij waart het, die den opstand leidde en het volk opruide.

De zwarte man schudde het hoofd.

— Ik herhaal het, vervolgde Pallas, dat gij de opstoker waart van den opstand en het ruwe gepeupel tot medelijden stemdet.

— Hoe kon ik zulks! antwoordde Secundus

zacht, ik was gekoord en gevangen en mijn mond ontvielen geen andere woorden dan tot bidden... Zie, vervolgde hij, zijn handen naar Pallas uitstekend, ik heb handen en voeten vrij en kon vluchten tusschen het gedrang, ik deed het niet om op mij geen schuld te laden. Ik en mijn makkers sterven onschuldig, we zijn de slachtoffers uwer barbaarsche wetten, die weldra een voor een zullen verdwijnen. Ik ken den moordenaar der keizerin en weet ook dat de arme Stephanus onschuldig is. Pallas, Pallas, voegde hij er bij, terwijl hij hem in het wit der oogen staarde, wees op uw hoede voor de vrouw die u een oogenblik beheerschte, er kruipt een slang uit het gras op uw lichaam, een slang die u in hare krinkels zal versmachten.

Pallas verbleekte onder de waarschuwende woorden van den edelen slaaf; angstvallig keek hij in het rond of niemand ze hoorde. Hij mocht de beschuldiging niet meer herhalen.

Pallas nam den slaaf ter zijde en fluisterde hem toe:

— Hoe komt het dat ge zoo verheven zijt in uw gelatenheid, zoo bovenmenschelijk in het stervensuur?

— Deze kracht put ik in het geloof van den waren en eenigen God, in de liefde voor Jesus-Christus, die voor ons aller geluk uit den Hemel is gedaald en aan het schandhout stierf.

— En dus zijt gij ook tevreden met aan het schandhout te sterven?

— Zijn aanbiddelijke wil geschiede!

— Gij zult dit geluk niet hebben, siste het tusschen de tanden van den hoofdman der lijfwacht.

Pallas trok zijn groot slagzwaard en hieuw met een enkelen slag het hoofd van den slaaf af.

Het bloed spatte op hem en verfde zijn toga rood. De Romeinen zagen het schouwspel met verbazing aan en konden de reden niet gissen waarom Pallas zich als beul aanstelde en zich bezoedelde met het bloed van zulken hond.

Doch Pallas wist het wel. Hij veegde zijn zwaard af, en fluisterde:

— Die zal het verder niet meer uitkraaien en zijn geheim aan den beul toevertrouwen.

En de stem verheffend, sprak hij luid tot zijn soldaten:

— Hij was het, die het oproer in de straten van Rome aanhitste, en daarom liet ik hem, volgens de wet, door het zwaard omkomen.

— Hij heeft het verdiend, mompelden zij.

De beulen begonnen hun werk; zij bonden de veroordeelden aan de kruisen en gaven geen acht op hun gejammer en geweeklaag.

Door de rangen der soldaten waren geheimzinnige schimmen geslopen; ze liepen van den eenen gefolterde naar den ander. Een dezer was een nog jonge man, terwijl we in den sneeuwvitten ouderling die hem vergezelde den ouden Bärbillus herkennen.

De houw dien hij van Pallas ontving was niet in zijn vleesch gedrongen; hij verloor wel is waar veel bloed, doch na een zorgvuldig verband kon hij weer opstaan, om het plan, dat in zijn geest wortel had geschoten, ten uitvoer te brengen.

De jongeling hield bij de gefolterden stil en sprak hun aanmoedigende en zonderlinge woorden toe. Daarop wenkte hij eenige van de lieden die met hem in de rangen waren geslopen; deze hielden hun handen boven het hoofd der slaven, maakten een vreemd gebaar, schepten met de palm der hand water uit een bekken en goten het over het hoofd van den slaaf, prevelend:

— *Ik doop u, in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes...*

Dit alles ging zoo vlug, de rosse schijn der toortsen was zoo vaag dat de mannen ongestoord hun werk konden voortzetten.

De slaven, onder welke verscheidene vrouwen, tot wie de jongeling het woord had toegericht, staakten hun gejammer en wachtten met gelatenheid den dood af.

De anderen begrepen de plechtigheid noch den zaligen toestand waarin zij sedert het Doopsel verkeerden; zij waren nog niet ingewijd in de geheimen der overweldigende leering; zij gingen voort met huilen en klagen en het noodlot te verwenschen.

De beulen verwonderden zich over de kal-

me, verhevene houding van sommige veroordeelden; zij trachtten vruchteloos het raadsel dier heldhaftigheid op te lossen.

Pallas ook bemerkte de tegenstelling die deze veroordeelden met hun makkers vormden.

Terzelfdertijd ontwaarde hij de geheimzinnige mannen en mompelde:

— Il zal ze dan overal ontmoeten, die vervloekte wezens!

En hen met de oogen volgend, voegde hij er bij:

— Ik bedrieg me niet, het zijn die vermaleddigde Nazareërs, die de slaven en het gepeupel tegen ons opruien, het is hoog tijd dat we die ellendelingen uitroeien.

En hij gaf bevel dat men met de foltering der veroordeelden een einde zou maken.

De beulen wapenden zich met groote ijzeren staven en sloegen hiermede op de armen, beenen en borst der ongelukkigen.

Het was een onbeschrijfelijk tooneel, toen de reutel van den doodstrijd uit de verminkte borsten der gefolterden opsteeg; doch het duurde niet lang, de slagen werden met hevigheid toegebracht, weldra daalde de stilte van den dood over de sombere plaats, en de vijfhonderd slaven van keizer Claudius ademden niet meer.

In tegenstelling met de andere terechtstellingen waren de soldaten stil en stom; geen enkele kreet van vreugde, geen enkele juichtoon steeg uit hun rangen op, en toen Pallas tot driemaal toe den sacramenteelen kreet aanhief: *Ave Cesar!* was er geen enkel soldaat, die met hem instemde.

Huiverend viel de nacht neer, omhulde alles met zijn grauwen mantel en wierp een rouwfloers over de jammeren van Rome.

De soldaten schaarden zich in gelid en Pallas wilde juist het bevel tot optrekken geven, toen een stem hem in het oor fluisterde:

— Pallas, men wenscht u te spreken.

De hoofdman keerde zich om en bemerkte naast zich een onbekenden man.

— Wat wilt ge? vroeg hij barsch.

— Volg me, op een honderd passen van hier zullen we veiliger zijn.

Pallas aarzelde.

— Haast u, sprak de vreemdeling ongeduldig, haast u eer het te laat is.

Een angstig voorgevoel klampte in den boezem van den hoofdman, en als gedreven door een geheimzinnige macht, volgde hij den onbekende.

Op een paar honderd stappen van de wachtende soldaten, naast de vijfhonderd lijken der slaven, hield de vreemdeling stil en nam den hoofdman bij den arm.

— Pallas, sprak de eerste, herkent ge mij?

De vreemdeling lei zijn aangezicht tegen dat van Pallas, zoodat deze met een schreeuw achteruit deinsde.

— Wat is uw adem brandend, mompelde hij. Oude, ik zag u nog meer en uw stem hoorde ik elders nog.

— Ha! Ha! grinnikte de vreemdeling, 't is goed dat ge mij herkent, ik ben Barbillus, de oude bedelaar, of liever de oude tovenaars van Bajea, zooals men mij noemt. Ik was het die u voor twee dagen in het ontzettend onweer bespiedde en u het goud van Agrippina zag ontvangen, ik weet dat al die wezens die hier op het kruis den dood vonden, onschuldig zijn gestorven, ik weet dat gij de moordenaar van Messalina zijt en ik wil de wereld van een ondier verlossen. Hier, Pallas, hier is uw moordenaarsloon.

Een wapen flikkerde in het duister en vóór Pallas een beweging tot zelfverdediging had kunnen maken, alvorens hij een kreet kon uiten, lag hij in zijn bloed neergeveld.

Een stem klonk nu naast den ouden bedelaar:

— Barbillus! Barbillus! waarom slaat gij altijd met het zwaard. Herinner u dat de Heer zeide: « Mij behoort de wrake »; het is hoog tijd dat ge tot onze leering overgaat om den eenig waren God te dienen.

Doch Barbillus was te zeer doordrongen van zijn haat jegens de menschen; hij schudde het hoofd en verwijderde zich morrend.

Toen de soldaten zagen dat hun aanvoerder niet terugkwam, begonnen zij zich ongeduldig te toonen.

Publius, de onderhoofdman, liet onderzoeken waar hij bleef, doch de soldaat keerde met de tijdning weer dat Pallas nergens te vinden was.

Hierop gaf Publius bevel om naar de stad te rukken.

Weldra stierven de zware voetstappen der Romeinsche soldaten in de duisternis weg.

HOOFDSTUK IV

DE TIJGERIN

Schimmen zweefden op den berg tusschen de aan het kruis hangende lijken; er suiselde gevezel op de plaats, waar de dood zijn valen mantel overheen had geslagen.

En het gefluister ging over tot luide gesprekken, zoodra de stappen der soldaten in de verte waren weggestorven.

Er werden toortsen voor den dag gehaald en aangestoken en nu kon men het vreeselijk schouwspel in al zijn akeligheid zien.

De hoofden der vermoorden hingen slap naar beneden, bloed liep nog uit hun mond en neus; vleermuizen fladderden om hen heen en vermeerderden de afgrijselijkheid van het tooneel.

De schimmen kwamen in het licht, kloeke mannen rezen als uit den grond op, bleeke vrouwen stonden vol schrik en met sneeuw-wit gelaat, de handen ineengeslagen, rond zich te staren.

Grooter werd de hoop, talrijker de schimmengroep, die den berg opklommen en plaats namen in den rossen gloed der toortsen.

En toen zij allen samengeschaard waren, hoorde men beneden een klagende stem een treurig liedje zingen.

Allen luisterden met aandachtig oor; de schildwachten, die de burgers onder aan den berg hadden geplaatst, bleven rustig de wacht houden, er was dus geen onraad.

— Het is de stem van Christina! zei een jongeling, dezelfde die de arme slaven vóór hun dood moed had ingesproken.

— Marcus Platiús, antwoordde een ander jongeling, ik geloof ook dat het de arme maagd is. Ach, het goede meisje, wat zal zij lijden door de wreede strafpleging, die men op deze ongelukkigen heeft toegepast!

— Wie heeft er niet onder geleden, antwoordde Marcus; deze daad zou den verduldigsten mensch van verontwaardiging het hoofd doen verliezen en in verwenschingen tegen het noodlot doen losbarsten.

Zijn makker antwoordde niet, maar scheen verzonken in treurige gedachten.

De stem der zingende klonk nader en nader. Het liedje, dat uit haar borst welde, was oneindig droef, en het scheen of de geest der vijfhonderd vermoorden er in klaagde.

Daar verscheen Christina; in haar schoot droeg ze groote tuilen van witte rozen, zij scheen, in de feestkleedij, die ze met de bloedige toga had verwisseld, een engel gelijk.

Een winde van witte rozen was door haar zwarte lokken geslingerd; haar oogen stonden brandend in de diepe kassen, haar boezem daalde zwoegend op en neer door het vermoeiend klimmen en zingen.

De aanwezigen bleven allen, door de wonder verschijning getroffen staan en luisterden naar het lied dat uit haar blanken gorgel opwelde:

Men heeft een kindeke omgebracht

Een kindeke lief en zoet,

En het heeft ons allen toegelacht,

Het kindeke lief en goed.

Een duifje schoot door de blauwe lucht

Een duifje wit en rein,

Het werd, helaas, gedood in de vlucht

Het duifje blank en fijn.

Er rees een sterretje aan den trans,

Een sterretje hel en klaar

Een wolk dreef zwart er voor,

Het sterretje is vergaan.

Er zong een vogeltje in mijn hart

Een vogeltje hel en luid,

Men heeft het den gorgel uitgesneën

En nu snik en ween ik luid.

Ik voel hier in mijn hoofd

De smart en ellend' van 't land,

Doch eeuwig weze hij geloofd

Die 't schonk en nam met zijn hand.

Zij schrikte, toen zij de talrijke schare voor zich zag en scheen tot bezinning te komen, den toestand in al zijn gruwelijke werkelijkheid te zien.

Tranen rolden van haar wangen, zij ging recht op Marcus af, nam hem bij de hand en vroeg hem met angstige stem:

— Zagt gij Secundus Virgilius? Waar heeft men hem gehangen? Wie vaagde het vege schuim van zijn lippen, toen de laatste slag op zijn mannenborst dreunde? Waar is hij, de lieveling van den grooten visscher, met den langen baard? Breng mij bij hem!

Niemand had aan den bleeken man nog gedacht; de vraag, die het meisje tot hem richtte, bracht Marcus in verlegenheid.

— Edele gebiedster, antwoordde hij, Secundus werd met de overige slaven gedood en zijn lijk moet ergens tusschen hen hangen.

— Ik wil hem zien. Kom mee, dat men mij voorlichte.

Zij ging vooruit, doch pas kon zij eenige stappen hebben gedaan of zij struikelde over een voorwerp en al de bloemen rolden met haar op den grond.

De meisjes, die haar vergezelden, slaakten een gil, de mannen snelden haar ter hulp en richtten haar op.

Het voorwerp, waarover Christina was gestruikeld, rolde een stap verder, men raapte het op; 't was het door Pallas afgehouden hoofd van den bleeken slaaf.

Op die plaats van jammeren, waar de dood zooveel had weggemaaid, veroorzaakte deze gebeurtenis nog meer ontzetting. De op den grond gevallen bloemen lagen in het bloed en waren rood geverfd. Christina nam het hoofd in hare handen en herkende het als dat van Secundus.

— Arme jongeling, snikte zij, terwijl ze een kus op het bloedige voorhoofd drukte, gij waart in uw leven een toonbeeld van deugd

en zachtmoedigheid. God heeft u thans in zijn schoot opgenomen, alle aardsche pijnen en smarten hebben voor u opgehouden; we zullen u in gewijden grond begraven en een kruis, 't symbool van waarheid en liefde, op uw graf plaatsen. Dat men mij bloemen geve, voegde zij er tot de aanwezigen bij.

Men gehoorzaamde en gaf haar de bloemen, die zij in een krans in de zwarte lokken van den slaaf vlocht, terwijl ze zijn gelaat met tranen besproeide.

— Wat zijt gij gelukkig, fluisterde zij hem toe, uw lijden is uit, ginder boven verheugt gij u in het aanschijn van den éenen, waren God. Hier zult ge geen tranen meer storten, uw dierbare mond die, ondanks het lijden, nooit een klacht uitte, maar steeds den lof van den goeden Jesus verkondigde, is voor eeuwig gesloten. Gij zijt in den Hemel met die vijf honderd geslachtofferden. Het moet heden voor ons feestdag zijn, voor ons allen, die ons verheugen in de leering van den Goddelijken Zaligmaker. Heft de handen ten Hooge, gij dierbare vrienden in Jesus-Christus, de Hemel heeft zijn poorten voor een gansche schaar gelukzaligen ontsloten. Tooit u met bloemen, we zullen den martelaar ter aarde bestellen.

Het tooneel was treffend.

De maagden staken de handen naar de met bloed bevlekte rozen uit en tooiden er zich de lokken mee, de mannen deden evenzoo.

Nu ging men van slaaf tot slaaf; een grijsaard, dien men priester noemde, zegende de lijken, en toen de morgen aan de Oosterkim gloorde, was hij nog met die taak bezig.

Daar men al de lijken niet kon begraven en dit door den Senaat moest worden bevolen, besloot men alleen het met bloemen versierde hoofd van Secundus in de gewijde aarde te bergen.

Christina was door dien slaaf eenmaal tot de leering der kristenen bekeerd, hij had haar in al het verhevne der Goddelijke zending onderwezen, zij voelde evenals voor de nieuwe leering ook een hevige bewondering voor Secundus in haar hart ontwaken.

En nu lag hij daar met gebroken oogen en paarsen mond, gevallen onder de onrecht-

vaardigheid van haar voedstervader Claudius.

O, wat al lijden heerschte hier op dit trandael en hoe zeer beseftte de maagd geheel de uitgestrektheid van de weëen der menschen.

Zij nam het hoofd in haar schoot, liet zich door de mannen in een zetel hijschen en de droeve stoet der Nazareërs daalde den berg af en trok door de stadspoorten.

Allen verdwenen in een huis met geheimen ingang en een uur later trad Christina buiten en spoedde zich naar het keizerlijk paleis.

Zij had zich in een langen mantel gewikkeld, de bloemen uit de lokken genomen en een doek over haar hoofd heengeslagen.

Toen zij zich voor de schildwachten aanbod, verscheen er op het gelaat van Plubius, den onderhoofdman, een valsche uitdrukking en hij mompelde eenige onverstaanbare woorden, waarin een wreede bedreiging scheen te klinken.

Christina bevond zich in het marmeren paleis van haar voedstervader.

Haar hart klopte zonder dat zij beseftte waarvoor. Een geheime angst was in haar gedaald, die nog vermeerderde toen er een slaaf bij haar sloop en op stillen toon haar in het oor fluisterde:

— Edele gebiedster, Agrippina heeft dezen nacht uw dood besloten. Haast u en vlucht vooraleer haar doodelijk wapen u treffe.

— Agrippina, vroeg Christina verbaasd doch niet ongerust.

— Ja, edele gebiedster, zij heerscht hier sedert gisteren avond als meesteres en de geruchten loopen dat de genadige keizer haar tot zijn echtgenootte wil verheffen.

Een doodelijke bleekheid overtoog het gelaat der maagd, en toen de slaaf verdwenen was, scheen zij besluiteloos.

De slag trof haar gevoelig.

Zij moest tegen de gouden deur van het keizerlijk vertrek leunen om zich recht te houden. Zij bleef daar in denkende houding staan, als een steenen beeld, als de verpersoonlijking van de smart.

Zij vouwde de handen te zamen en dacht

aan de gebeurtenissen, die sinds eenige dagen zoo snel op elkander waren gevolgd.

Nadat zij de zaak ernstig had overwogen, besloot zij een laatste poging bij Claudius te wagen, hem te spreken en daarna een besluit te nemen.

Wij zullen intusschen de feiten nagaan die sedert eenige uren in het keizerlijk paleis waren voorgevallen.

Agrippina was tot den keizer doorgedrongen. De vrouw had gezworen keizerin te worden, en al de krachten der hel zouden haar van dit plan niet doen afzien.

Zij was den ouderling met geveinsde droefheid genaderd, om hem onder het storten van overvloedige tranen te verzekeren hoe smartelijk diep het ongeluk haar had getroffen; als zij had gezien dat de keizer zeer geveleid was met haar deelneming, zou zij tot den grooten stap besluiten.

Zij zou het niet doen openhartig, eerlijk, met opgeheven hoofd en vrijen blik, maar sluipend, valsch als een tijgerin.

Zij zou het gift in den lijdensbeker van den grijsaard mengen en dezès leven tot het einde vergallen.

— Het is de wil der Goden, verheven gebiedster, sprak ze, en ook die der menschen.

Claudius keek verbaasd op.

— Ook die der menschen? herhaalde hij.

— Ja, Cesar, ook die der menschen. Hoe stout die bewering ook moge wezen, toch houd ik ze staande. Al moest ik mij zelfs uw ongenade op den hals halen, dan nog zou ik herhalen, dat het een weldaad is voor het menschedom dat Messalina den dood is ingetreden.

De verbazing van Claudius steeg ten top. Zijn bleek gelaat kleurde, de appels zijner wangen werden vuurrood. In zijn oogen laaide een vlam die evenwel niet lang zou branden.

Zijn verbazing veranderde in verontwaardiging.

— Agrippina, sprak hij met bevende stem...

De vrouw stond op en bemerkte dat zij stout moest handelen; zij trad op den keizer toe en knielde voor hem neer.

— Zie, zei hij, terwijl hij de magere hand in de richting der zee uit stak (bl. 19).

KEIZER NERO

OF DE

eerste martelaren van het Christendom

BEWERKT DOOR

LODEWIJK VAN LAEKEN

NATIONALE DRUKKERIJ
St-Willebrordsstraat, 57 Antwerpen.

1902.

INHOUDSTAFEL.

Hoofdstuk.	bladz.
I Het plan van Agrippina	1
II De oude bedelaar	14
III Het drama op den berg	27
IV De tijgerin	49
V Het offer	65
VI Op zee	77
VII In het hol van moeder Barbilla	94
VIII De jonge priester	104
IX In doodsgevaar	120
X Aan het Romeinsche hof	133
XI De jonge Imperator	145
XII De ontmoeting	160
XIII De verdwijning van Christina	172
XIV De smart van Nero	183
XV Strijd tusschen liefde en plicht	199
XVI De driekantig geslepen dolk	219
XVII De brandbrief	228
XVIII Nero bij zijne moeder	245
XIX De schaking	256
XX De hartstocht van Pallas	263
XXI De ontvoering	270
XXII Moeder en Zoon	277
XXIII De keerzijde in het gemoed van den Imperator	296